

REGIONÁLNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA HUMENNÉ
Gaštanová 3, 066 01 Humenné

Číslo spisu: 75/2023-500 - 02

Humenné, 03.01.2023

Regionálna veterinárna a potravinová správa v Humennom podľa § 8 ods. 3, písm. e) zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

n a r i a d ť u j e

pre PZ Rozkvet Rovné – PR Rebjaková

v e t e r i n á r n e o p a t r e n i a

MESTO DLHÉ NAD CÍROCHOU OBECNY URAD Hlavné nám. 10, 066 01 Dlhé nad Cirochou	
Datum	- 3. JAN. 2023
Číslo zápisnice	2022/2/Ocel/H
Podpis	KNTZ

na zabezpečenie kontroly a zabránenie šírenia nebezpečnej choroby - besnoty u líšky hrdzavej

Za ohnisko nákazy besnoty líšky hrdzavej sa vymedzuje katastrálne územie obce Rovné

Zóna pozorovania sa vymedzuje na tieto katastre obcí: Vyšný Hrušov, Adidovce, Maškovce, Dedačov, Zubné, Udavské, Hankovce, Koškovce, Jabloň, Veľkopolie, Lubiša, Nižné Ladičkovce, Brestov, Humenné, Ptičie, Kochanovce, Lackovce, Kamienska, Hažín n/Cirochou, Kamenica n/Cirochou, Modrá n/Cirochou, Belá n/Cirochou, Dlhé n/Cirochou, Zemplínske Hámre, Snina, Pichne

Za týmto účelom sa nariaďuje:

1. Zabezpečiť počas trvania nákazy zvýšený lov a vyšetrenie líšky hrdzavej a všetkých voľne žijúcich zvierat podozrivých z besnoty, ktoré prejavujú príznaky podľa prílohy tohto rozhodnutia – „Poučenie o chorobe“.

Termín: od 03.01.2023

Zodpovedný: štatutárny zástupca PZ

2. Počas trvania nákazy hlásiť každý prípad expozície ľudí a zvierat, každý úhyn voľne žijúcej zveri a zabezpečiť jej vyšetrenie.

Termín: v texte

Zodpovedný: štatutárny zástupca PZ

3. Zabezpečiť na viditeľnom mieste označenie hraníc poľovného revíru informačnými tabuľkami o výskyte besnoty „POZOR BESNOTA“ a zákazu voľného pohybu vnímavých domácich zvierat.

Termín: od 03.01.2023

Zodpovedný: štatutárny zástupca PZ

Zakazuje sa:

1. Odchyt voľne žijúcej zveri na ďalší chov.

Termín: počas trvania nákazy

Zodpovedný: štatutárny zástupca PZ

Tieto opatrenia na kontrolu nebezpečnej choroby Regionálna veterinárna a potravinová správa v Humennom zruší

1. po uplynutí pozorovacej doby, ak
  - a) sa v priebehu 3 mesiacov nevyskytol žiadny ďalší prípad besnoty domácich alebo voľne žijúcich zvierat,
  - b) sa v ohnisku nenachádza žiadne vnímavé zviera,
  - c) bola vykonaná záverečná dezinfekcia.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 30.12.2022 poľovný hospodár doručil na RVPS Humenné vzorku líšky hrdzavej, ktorá bola nájdená uhynutá dňa 29.12.2022 v extraviláne katastra obce Rovné / GPS 48.978 22.019 /, ktorá je zároveň zaradená do zóny pozorovania besnoty od predchádzajúceho výskytu pozitívneho prípadu besnoty v obci Jabloň, okres Humenné. Vzorka bola v ten istý dňa 30.12.2022 o cca 09:30 hod. odoslaná zvoznou linkou ŠVPÚ Dolný Kubín, SL Prešov do ŠVÚ Zvolen v rámci pasívneho surveillance na besnotu.

Dňa 02.01.2023 RVPS Humenné v poobedňajších hodinách obdržala telefonicky a následne aj e- mailom „Protokol o výsledku laboratórneho vyšetrenia č. 58492/2022“ z ŠVÚ Zvolen, v ktorom bola detekciou antigénu vírusu besnoty priamou imunofluorescenčnou technikou Ag IFT, potvrdená besnota u líšky hrdzavej.

Tieto veterinárne opatrenia sa vydávajú na základe hore uvedených skutočností ako aj v zmysle „Národného programu eradikácie besnoty na Slovensku na roky 2022- 2023“.

Besnota je vírusová choroba všetkých teplotkrvných živočíchov, ktorá postihuje centrálny nervový systém. Patrí medzi zoonózy (choroby prenosné na človeka). Po objavení klinických príznakov sa choroba vždy končí smrťou. Vírus je vylučovaný slinnými žľazami infikovaného živočícha a zvyčajne sa prenáša pohryzením alebo potriesnením porušenej kože.

P o u č e n i e

Podľa ustanovenia § 52 písm. b/ zák. č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. na nariadenie a zrušenie obmedzujúcich opatrení pri podozrení na choroby alebo ich výskyt sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Nesplnenie týchto veterinárnych opatrení môže byť sankcionované v zmysle § 48 ods.3, písm. b) zákona NR SR č.39 / 2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

MVDr. Helena Dziaková
riaditeľka RVPS

Doručuje sa: PZ Rozkvet Rovné, 067 32 Rovné č. 56, IČO 17 069 718

Príloha: Poučenie o chorobe

Na vedomie:

- ŠVPS SR Bratislava ŠVPS SR Bratislava, Botanická č. 17, 842 13 Bratislava
IČO - 00156426
- Okresný úrad Humenné- pozemkový a lesný odbor, Mierová 4, 066 01 Humenné
IČO – 00151866
- Okresný úrad Snina – pozemkový a lesný odbor, Partizánska 1057, 069 01 Snina
IČO – 00151866
- Obvodná poľovnícka komora v Humennom, Lipová 756/14, 066 01 Humenné
IČO - 00418862
- MVDr. Kakuta Miroslav– SVL - **IČO 17149126**
- MVDr. Kakuta Marko – SVL - **IČO 52542777**
- MVDr. Alušík Ján – SVL – **IČO 37004093**
- MVDr. Juško Vladislav – SVL - **IČO 37003003**
- MVDr. Baran Miroslav – SVL – **IČO 17149118**
- MVDr. Karasová Jana – SVL - **IČO 50125320**

Poučenie o chorobe

Besnota je vírusová choroba všetkých teplokrvných živočíchov, ktoré postihuje predovšetkým centrálny nervový systém. Patrí medzi zoonózy (choroby prenosné na človeka). Pri typickom priebehu sa choroba manifestuje poruchami vedomia, zvýšenou dráždivosťou, hydrofóbiou, čiastočným a v neskoršom štádiu celkovým ochrnutím. Po objavení klinických príznakov sa choroba vždy končí smrťou.

Vírus je vylučovaný slinnými žľazami infikovaného živočícha a zvyčajne sa prenáša pohryzením alebo potriesnením porušenej kože. Menej častým spôsobom je prenos neporušenou sliznicou. Z miesta infekcie sa šíri nervovými vláknami do centrálnej nervovej sústavy, kde sa replikuje a vyvoláva nehnisavú encefalomyelitídu. Infikované zviera vylučuje vírus už 2 – 5 dní pred manifestáciou prvých klinických príznakov.

Vnímavosť na besnotu je u jednotlivých druhov zvierat rôzna. Extrémne vnímavé na besnotu sú v našich podmienkach líšky, vlky, poľné myši a z hospodárskych zvierat hovädzí dobytok. Významnú úlohu v udržiavaní a šírení besnoty u voľne žijúcich zvierat v prostredí má líška hrdzavá, ktorá je hlavným vektorom a rezervoárovým zvierat'om. Hlavnú úlohu v rozširovaní besnoty u domácich zvierat po zavedení povinnej vakcinácie psov má v súčasnosti mačka.

Besnota sa prejavuje v troch formách:

- a) zúrivej
- b) tichej
- c) atypickej

a) **zúrivá forma** sa podľa príznakov rozdeľuje na 3 štádiá:

1. **prvé štádium** po uplynutí inkubačnej doby (2 - 15 týždňov). Zviera sa stáva smutným, depresívnym alebo apatickým, ľakavým a nepokojným. Uchyluje sa na tmavé miesta. Často bezdôvodne mení polohu tela alebo sa hlasovo prejavuje. Niekedy podlieha depresii a môže byť nebezpečné. Domáce zvieratá sú však ešte vždy dôverčivé k svojmu chovateľovi alebo ošetrovateľovi a krotké zvieratá ostávajú prítulné. Psy a mačky strácajú hravosť. Spočiatku ešte prijímajú krmivo, ale ťažko hltajú, v dôsledku kŕčov hltana. U postihnutých zvierat sa môže vyskytnúť zvýšenie teploty. Zvieratá sú veľmi smädné. Začína sa u nich prejavovať príznak „zvrátenej chuti“ - lížu a prehltávajú nestráviteľné predmety, ako sú kamene, hnoj, drevo, a pod. Toto štádium trvá 1 až 3 dni.
2. **druhé štádium** prejavuje sa nespokojnosťou a vzrušenosťou, ktoré sa stupňujú až do zúrivosti. V dôsledku ochrnutia hrtana sa mení hlas zvierat'a. Typickým príznakom je strata plachosti a zúrivosť. Zviera je veľmi zúrivé a neobmedzene napáda a hryzie všetko živé i neživé čo mu príde do cesty. Šelmy si v zúrivosti často odhryznú aj časť vlastného tela (chvost, nohu, pohlavné orgány). V tomto štádiu sú najnebezpečnejšie. Domáce zvieratá napádajú už aj známe osoby. Zvýšená dráždivosť na bežné podnety (ostré svetlo alebo náhly zvuk) a hydrofóbia sú ďalšími príznakmi klinického obrazu tohto štádia zúrivej formy besnoty. Hovädzí dobytok útočí a prenasleduje ľudí i zvieratá, laktácia sa náhle zastaví. Líšky a iné zvieratá s prevažne podvečernou a nočnou aktivitou možno sledovať počas dňa a v dôsledku straty plachosti sa dostávajú do blízkosti ľudských sídiel, kde napádajú domáce zvieratá a ľudí. Štádium zúrivosti trvá 3 - 4 dni.

3. **tretie štádium** je konečné štádium, kedy ochrnú žuvacie a jazykové svaly. Z ústnej dutiny vyteká množstvo ťahavých slín, ktoré zviera nie je schopné v dôsledku ochrnutia hltana, svalov jazyka a žuvacích svalov prehĺtať. Sánka a jazyk ovísajú. Zmeny držania tela a nekoordinovanosť pohybov sa prehľbujú. Postupne ochrne celé telo. Nakoniec zviera uhynie za príznakov udusenía.
- b) **tichá forma** - táto forma je najčastejšia u domácich psov, ktoré mohli byť ochranné očkované proti besnote, ale ešte sa u nich nevytvorila dostatočná imunita, alebo sa vyskytuje u psov po uplynutí doby chránenosti po vakcinácii. Pri tejto forme len zriedkavo pozorovať snahu o pohryznutie infikovaným zvierat'om.
- c) **atypická forma** neprebíha za vyššie uvedených príznakov. Zvyčajne sa prejavuje poruchami tráviaceho aparátu, potratmi alebo kombináciami vyššie uvedených príznakov.